

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om studiestöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om studiestöd i de stadganden som gäller maximitiden för studiestöd för avläggande av högre högskoleexamen i fråga om högskolestuderande, den tid under vilken studiestöd beviljas för yrkeshögskolestudier, studiepenningens belopp och villkor för beviljande av vuxenstudiepenning.

Det föreslås att maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamen skall förlängas från nuvarande 55 stödmånader i det fall då studeranden avlägger en examen eller studerar i ett utbildningsprogram som är speciellt omfattande. Om studierna fördröjts på grund av sjukdom som avsevärt inverkat på framgången i studierna eller av något annat synnerligen vägande skäl, skall stödtiden kunna förlängas med högst nio månader. Stöd skall dock beviljas bara om det kan antas att det är möjligt för studeranden att avlägga examen på ett läsår.

I fråga om yrkeshögskolestudierna föreslås att den tid som berättigar till studiestöd för studerande vid temporära yrkeshögskolor

skall anges i studiestöds månader och att de studiestöds månader som använts i temporära yrkeshögskolor skall beaktas som stödmånader för högskolestudier. Samtidigt föreslås att det skall inrättas studiestödsnämnder vid de temporära yrkeshögskolorna.

Det föreslås att åldersgränsen för rätten att få studiepenning till fullt belopp skall sänkas från nuvarande 20 år till 19 år, när det är fråga om studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar. Det föreslås också att grunderna för beviljande av vuxenstudiepenning samtidigt skall ändras så att det förutom 30—54 års ålder också krävs att personen i fråga orsakas inkomstbortfall på grund av att studierna inleds.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 1997, dock så att stadgandena om yrkeshögskolestudier, höjningen av studiepenningens belopp för 19-åringar och ändringen av villkoren för beviljande av vuxenstudiepenning skall tillämpas fr.o.m. den 1 augusti 1997.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Reformen av studiestödet för högskolestuderandena inleddes hösten 1992. Då fastställdes 70 månader som maximitiden för studiestöd i fråga om högskolestudier, dock så att stöd kan fås för högst 55 månader för avläggande av en högre högskoleexamen. Studerande i andra läroanstalter kan få studiestöd för den normala utbildningstiden och av särskilda skäl för högst ett studieår längre än den normala utbildningstiden. Den som avlägger högre högskoleexamen har inte motsvarande möjlighet att få studiestöd tiden förlängd enligt prövning. De första studerande som inledde studierna 1992 uppnår maximitiden på 55 stödmånader tidigast under vårterminen 1997.

På många olika håll har man fäst uppmärksamhet vid att studiestöd tiden inte räcker till. Flera medicinska fakulteter har tagit upp frågan. Många studentkårer har också ansett att den nuvarande maximitiden delvis är otillräcklig. I motiveringen till regeringens proposition i samband med revideringen av systemet med sjukdagpenning (RP 124/1995 rd) konstaterades bl.a. att 55-månadersregeln skall revideras.

Försöken med yrkeshögskolor inleddes år 1991. Lagstiftningen om yrkeshögskolorna trädde i kraft 1995 och de första yrkeshögskolorna inledde sin verksamhet som ordinarie yrkeshögskolor den 1 augusti 1996. På studier i en ordinarie yrkeshögskola tillämpas de stadganden som gäller längden på studiestödet för högskolestudier, vilket innebär att tidsgränsen för studiestödet definieras på samma grunder som för andra högskolestuderande. Tidsgränsen för studiestödet i de temporära yrkeshögskolorna bestäms däremot på de grunder som stadgats för studerande vid yrkesläroanstalter. I de temporära och ordinarie yrkeshögskolorna avläggs samma yrkeshögskoleexamen.

I samband med studiestödsreformen blev studiepenningens belopp för studerande under 20 år av statsekonomiska skäl lägre än studiepenningen för dem som fyllt 20 år. Den låga nivån på stödet står i strid med målet att aktivera unga att söka till utbildning. Den studiepenning och det studielån som betalas till studerande under 20 år ligger i almänhet

under utkomststödet och det arbetsmarknadsstöd som betalas till en arbetslös för den tid han deltar i arbetspraktik. När det gäller de olika formerna av utkomstskydd för unga är studiestödet för studerande under 20 år det lägsta.

Stadgandena om vuxenstudiepenningen ändrades inte i samband med studiestödsreformen. År 1995 ändrades villkoren för beviljande av vuxenstudiepenning som en del av regeringens sparprogram så att studerande under 30 år inte längre är berättigade till vuxenstudiepenning. Under de senaste åren har en betydligt större del av dem som får vuxenstudiepenning sökt sig till utbildning i en situation då inkomsterna före studierna varit låga. Skillnaden mellan vuxenstudiepenningen och studiepenningen är problematisk i synnerhet då enbart åldern utgör grund för att studeranden skall omfattas av ett större stöd.

2. Nuläge

2.1. Maximitiden för studiestöd för högskolestuderande i universitet och motsvarande inrättningar

Allmänt

Studiestöd för högskolestudier kan fås för högst 70 månader. För avläggande av en högre högskoleexamen kan studiestöd dock fås för högst 55 månader. Undervisningsministeriet fastställer den maximitid som berättigar till studiestöd för utbildning som är kortare än för avläggande av högre högskoleexamen.

Den maximitid på 55 månader som fastställts för avläggande av högre högskoleexamen har dimensionerats så att examen kan avläggas på sex läsår. Studiestödsnämnderna vid högskolorna fastställer för varje examen de allmänna grunderna för bedömning av om studierna kan anses som heltidsstudier och av framgången i studierna och följer om framgången i studierna är tillräcklig med tanke på studiestödet. Framgången i högskolestudierna anses tillräcklig om studeranden bedöms kunna klara av studierna på den tid som fastställts för examen.

För studier i andra läroanstalter kan stu-

diestöd fås för högst den normala utbildningstiden och av särskilda skäl för högst ett studieår längre än den normala utbildningstiden. I högskolestudier kan studiestöd beviljas för längre tid än den normativa tid för genomförande av studierna som anges i examensförordningen, ända upp till 55 stödmånader. Studiestöd för högskolestudien fås för högst 70 månader medan studerande i andra läroanstalter utan begränsning kan få studiestöd för på varandra följande examina.

Riksdagens justitieombudsman, studentorganisationerna, den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta arbetsgruppen för sammanjämkning av utkomststödet, studiestödet och arbetsmarknadsstödet samt kommunernas socialväsen har fäst uppmärksamhet vid problem i studerandenas utkomstskydd efter det att studiestödtiden upphört. Studiestödet är studerandens primära stödform, men på grund av att studiestödtiden är begränsad och på grund av problem med att sammanjämka stödsystemen kan en studerande dock efter det att studiestödtiden gått ut rentav finna sig stå utanför alla system för utkomstskydd. På många håll har maximitiden på 55 månader i lagen om studiestöd ansetts vara otillräcklig. Studentkåren vid Helsingfors universitet och Åbo universitet har utrett hur stödtiden räcker till och kommit till att studiestödet i synnerhet i fråga om studerande vid medicinska fakulteten inte räcker till för avläggande av examen. Även de medicinska fakulteterna har fäst uppmärksamhet vid frågan.

Maximitiden för studiestöd har varit uppe för behandling även i samband med revideringen av sjukförsäkringslagen. I motiveringen till regeringens proposition med förslag till lagstiftning om revidering av systemet med sjukdagpenning och rehabilitering (RP 124/1995 rd) konstateras att 55-månadersregeln skall revideras. Vid riksdagsbehandlingen ändrades de studerandes skydd för sjukdomstiden jämfört med regeringens proposition så att sjukdagpenningen för en studerande är minst 86 procent av den studiepenning eller vuxenstudiepenning som han haft under den månad som föregår den då dagpenningen börjar löpa. Sjukdagpenning betalas inte samtidigt med studiepenning. En studerande kan få behovsprövad dagpenning om den dagpenning som beräknats på basis av studiepennings- eller vuxenstudiepenningsbeloppet är mindre än 60 mark. Att

rätten till sjukdagpenning bibehålls löser dock inte alla problem som gäller otillräcklig studiestödstitid, t.ex. i situationer där personens hälsotillstånd har fördröjt studierna under en lång tid.

Maximitiden för studiestöd i de andra nordiska länderna

I Sverige beviljas studiestöd för högst sex läsår (12 terminer). Av särskilda skäl kan stöd beviljas för en eller flera extra terminer. Stöd kan också fås för forskarutbildning, även om den studerande fått stöd redan i sex år för tidigare utbildning.

I Norge kan studiestöd fås för den fastställda utbildningstiden eller högst för sex år. Om studierna på grund av en omfattande studiekombination räcker mer än sex år, kan man överväga att bevilja stöd för högst åtta år. Förlängd studiestödstitid kan beviljas på grund av sjukdom eller om de tidigare studierna avbrutits.

I Danmark beviljas studiestöd för den utbildningstid som fastställts för utbildningen och därutöver för 12 månader. Maximitiden för stöd för högskolestudier är 70 månader. De stödmånader som använts för tidigare studier dras av från ovan nämnda maximitid. Om den fastställda utbildningstiden är mer än 58 månader kan stöd beviljas för mer än 70 månader. Byte av studieområde medför inte fler stödmånader. Om studierna avancerar snabbare än normalt eller om studeranden har sparat stödmånader, kan han använda de sparade stödmånaderna för att fördubbla stödet under studiernas slutskede eller för eventuella senare studier. Den fastställda stödtiden samt maximitiden kan förlängas på grund av sjukdom, barnsörd eller av andra särskilda skäl. Efter att studeranden använt stödmånaderna kan han ytterligare få studielån för de sista 12 månaderna. Maximitiden (70 mån.) kan då överskridas. När väl studiestöd har betalats är också stödtiden förbrukad. Stödtiden kan inte återinföras i samband med återkrav. Den återinförs inte heller när stödet betalas tillbaka frivilligt.

Omfattningen på studier som leder till högskoleexamen och på vilken tid de skall genomföras

Omfattningen på studierna varierar från 120 studieveckor till 220 studieveckor och studierna skall genomföras på tre läsår till

sex år. Tiden för genomförande av studierna innebär att studierna skall ordnas så att det är möjligt att avlägga examen på denna tid. Omfattningarna på högskoleexamina har definierats i examensförordningarna.

EU:s direktiv ställer minimikrav för på vilken tid studierna skall genomföras när det gäller det medicinska, det odontologiska, det veterinärmedicinska samt det farmaceutiska utbildningsområdet. Minimikravet för genomförande av grundutbildningen i medicin är sex år (direktiv 93/16/EEG). Minimikravet när det gäller tiden för genomförandet av studierna för de övriga ovannämnda examina är fem år.

Enligt statistiken avläggs grundexamina på i genomsnitt 6,5 år. I fråga om teater och dans, pedagogik, gymnastik- och idrottsvetenskaper, hälsovård, ekonomi samt odontologi genomförs studierna på mindre än sex år. Den genomsnittliga tiden för genomförandet av andra studier är ca sju år. Dessa uppgifter gäller examina som avlagts enligt de gamla examensförordningarna. Det saknas fortfarande uppgifter om de verkliga tiderna för genomförande av studier för examina enligt de nya examensförordningarna. Målet är att examina skall kunna avläggas på kortare tid än enligt de gamla examensförordningarna.

Orsaker som beror på studerandens livssituation, såsom studiemotivation eller sociala och ekonomiska faktorer, såsom bildande av familj och förvärvsarbete, återspeglas i den tid på vilken examen avläggs. Vid dimensioneringen av studiestödtiden har det inte tagits hänsyn till de verkningar som individens livssituation eller arbetsmängden inför examen eller andra speciella drag eventuellt har på studiernas framskridande.

2.2. Studiestödtiden för yrkeshögskolestuderande

Försöken med yrkeshögskolor inleddes år 1991 med stöd av lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor. Lagen om yrkeshögskolestudier trädde i kraft 1995 och de första nio yrkeshögskolor som beviljats tillstånd inledde sin verksamhet som ordinarie yrkeshögskolor den 1 augusti 1996. I och med detta finns det 28 antingen temporära eller ordinarie yrkeshögskolor med sammanlagt ca 15 000 nybörjarplatser. I april 1996 beviljade statsrådet tillstånd för sju yr-

keshögskolor vars verksamhet blir ordinarie den 1 augusti 1997. Yrkeshögskolor kommer att ombildas till ordinarie under hela 1990-talet. Både de examina som avläggs i de temporära yrkeshögskolorna och de som avläggs i de ordinarie yrkeshögskolorna är högskoleexamina.

Grunderna för att fastställa studiestödtiden för studerande i temporära och ordinarie yrkeshögskolor avviker från varandra. På studerande i temporära yrkeshögskolor tillämpas stadgandena om yrkesläroanstalter. Enligt lagen om studiestöd kan studiestöd för studier i yrkesläroanstalter fås för högst den normala utbildningstiden. Av särskilda skäl kan stöd fås för högst ett studieår längre än den normala utbildningstiden. Studiestödtiden för studerande vid ordinarie yrkeshögskolor bestäms däremot som för övriga högskolestuderande. I fråga om högskolestuderande fastställer undervisningsministeriet den maximitid som berättigar till studiestöd för utbildning som är kortare än för avläggande av högre högskoleexamen. En person som avlagt examen vid en temporär yrkeshögskola kan få studiestöd för högskolestudier för en tid av 70 månader. I fråga om en person som avlagt examen vid en ordinarie yrkeshögskola blir de stödmånader som återstår färre.

De olika sätten att definiera den tid som berättigar till studiestöd i fråga om studier som leder till yrkeshögskoleexamen är problematiskt, å ena sidan därför att de studerande avlägger samma yrkeshögskoleexamina och å andra sidan därför att studerande i yrkeshögskolor som blir ordinarie ofta mitt under studierna börjar omfattas av de stadganden som gäller högskolestuderande.

Omfattningen på studier som leder till yrkeshögskoleexamen och på vilken tid de skall genomföras

Omfattningen på de studier som leder till yrkeshögskoleexamen har i fråga om de ordinarie yrkeshögskolorna definierats i förordningen om yrkeshögskolestudier (256/95) och i fråga om studier vid de temporära yrkeshögskolorna i förordningen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor (392/91). Eftersom de studier som siktar på yrkeshögskoleexamen leder till samma examen både i de temporära yrkeshögskolorna och i de ordinarie yrkeshögskolorna, är examinas omfattning

densamma.

Enligt förordningen skall yrkeshögskolan ordna de studier som leder till yrkeshögskoleexamen så att en heltidsstuderande kan slutföra studierna på en tid som motsvarar deras omfattning. Studietiden har både i den lagstiftning som gäller temporära yrkeshögskolor och den lagstiftning som gäller ordinarie yrkeshögskolor definierats så att en heltidsstuderande skall genomföra studierna inom en tid som är högst ett år längre än den tid som motsvarar deras omfattning, om inte yrkeshögskolan av särskilda skäl beviljar studeranden undantag från detta. I stadgandena ingår således i fråga om högskolestudierna ett visst spelrum i studietiden jämfört med de examina som avläggs inom yrkesutbildningen.

2.3. Studiepenningens belopp

Studiepenningens belopp är beroende av den studerandes ålder. För en studerande under 20 år är beloppet mindre än för en som fyllt 20 år. Denna skillnad i stödets nivå kommer sig av att det av statsekonomiska skäl inte har varit möjligt att förenhetliga studiestödsbeloppen. Den låga nivån på stödet för studerande under 20 år är problematisk jämfört med de system för utkomstskydd som gäller en passiv livssituation och det är också svårt att motivera den ur utbildningspolitisk synvinkel. De problem som hänger samman med den låga nivån framhävs särskilt när en studerande på grund av studierna har flyttat bort från föräldrarna.

2.4. Grunderna för beviljande av vuxenstudiestöd

Rätten till vuxenstudiepenning är beroende av den sökandes ålder och, i fråga om dem som fått yrkesutbildning, dessutom av att det förflutit minst fem år sedan den sökandes senaste studier. På grund av det svaga samsättningsläget har användningen av vuxenstudiepenningen under de senaste åren sjunkit kraftigt och å andra sidan är en stor del av de personer som får vuxenstudiepenning för närvarande sådana som börjar studera i en situation då de inte har några inkomster alls eller ytterst små inkomster. Enbart ålder som kriterium för att få ett större stöd har väckt kritik.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Förlängning enligt prövning av studiestödstitiden för dem som studerar för högre högskoleexamen

Maximitiden för studiestödför för avläggande av högre högskoleexamen ändrades i den studiestödsreform som verkställdes 1992 från sju år till 55 månader. Maximitiden motsvarar sex års studier (RP 167/1991). Hur tillräcklig maximitiden för studiestöd är blir aktuellt våren 1997 när maximitiden för studiestöd tidigast kan börja uppnås.

Maximitiden 55 månader för studiestöd räcker normalt till för avläggande av högre högskoleexamen om studierna bedrivs på heltid. Den arbetsmängd som examen förutsätter överskrider klart den studiestödstitiden som står till förfogande endast i fråga om medicine licentiatexamen. De kriterier för heltidsstudier som studiestödsnämnderna uppställt förutsätter en fullodig arbetsinsats av studeranden. Studierna kan dock också av sociala eller hälsomässiga skäl fördröjas i den mån att 55 stödmånader inte alltid är tillräckligt.

En medicine licentiatexamen förutsätter studier omfattande 220 studieveckor och enligt EU-direktivet är minimitiden för avläggandet av den sex år. Även enligt gällande förordning är tiden för avläggande av medicine licentiatexamen sex år. Vid medicinska fakulteter omfattar läsåret i allmänhet 10 månader, vilket innebär att det i sex års studier ingår 60 studiestöds månader och den nuvarande studiestödstitiden är därmed inte tillräcklig för att slutföra examen. När det gäller studier i ovanliga språk som inte läses i gymnasiet, t.ex. afrikanska, asiatiska och vissa slaviska språk, kan även samma problem uppkomma.

Eftersom det inte finns praktisk erfarenhet av på vilken tid de nya examina avläggs, är det motiverat att bereda sig på att det uppkommer problem även på några studieområden utöver de tidigare nämnda. Det föreslås därför att lagen om studiestöd ändras så att det genom beslut av undervisningsministeriet skall vara möjligt att stadga om de utbildningsprogram och examina för vilka maximitiden för studiestöd skall kunna förlängas på det sätt som bestäms genom förordning. Den absoluta maximitiden för omfattande examina och utbildningsprogram

skall vara 70 stödmånader.

Det är motiverat att stöda slutförandet av studierna med en förlängning enligt prövning av maximitiden för studiestöd i det fall då examen kan avläggas inom ramen för ett läsår. Att studierna slutförs är förnuftigt ur såväl individens som samhällets synpunkt eftersom indragningar studiestöd medan studierna pågår kan innebära att studeranden måste avbryta studierna eller ty sig till utkomststöd. Det är inte ändamålsenligt att studerandena använder utkomststöd som finansieringsform i studiernas slutskede och det är också ett dyrare alternativ än studiestöd för samhället. Ett villkor för att omfattas av arbetslöshetsskydd är att den studerande har avslutat sina heltidsstudier. Detta är inte ändamålsenligt i ett skede då det är mycket viktigt att studeranden satsar på sina studier på heltid. Det föreslås att lagen om studiestöd ändras så att det faktum att studierna för den som studerar för högskoleexamen av särskilda skäl dragit ut på tiden kan beaktas genom att maximitiden för studiestöd förlängs med högst nio månader. Förlängning skall beviljas endast om examen kan slutföras under ett läsår. Beviljande av studiestöd är motiverat endast om det föreligger hälsomässiga skäl som väsentligt inverkat på studieframgången eller andra synnerligen vägande skäl som inverkat fördröjande på studierna. Undervisningsministeriet skall utfärda ett beslut om grunderna för förlängning av den individuella maximitiden för studiestöd.

3.2. Studiestöd för studerande vid yrkeshögskolor

Undervisningsministeriet har särskilt fastställt de maximitider som berättigar till studiestöd för utbildning som är kortare än högre högskoleexamen. Enligt förslaget skall den tid som berättigar till studiestöd för dem som avlägger yrkeshögskoleexamen vid temporära yrkeshögskolor definieras i studiestöds månader på samma sätt som för studerande vid ordinarie yrkeshögskolor och de studiestöds månader som använts vid temporära yrkeshögskolor skall beaktas i stödmånaderna för högskolestudier. En ändring är motiverad eftersom studerande i temporära yrkeshögskolor och i ordinarie yrkeshögskolor avlägger samma examina. För att det skall vara möjligt att konstatera till-

räcklig framgång i studierna föreslås att lagen ändras så att det inrättas studiestödsnämnder också i de temporära yrkeshögskolorna den 1 augusti 1997.

3.3. Höjning av studiepenningen för 19-åringar

I syfte att sammanjämka studiestödet och andra system för utkomstskydd och på utbildningspolitiska grunder föreslås att studiepenningen för 19-åriga studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar skall höjas fr.o.m. den 1 augusti 1997 så att den når samma nivå som för studerande som fyllt 20 år. Enligt budgetpropositionen för 1997 skall motsvarande höjning i studiepenningen för 18-åringar göras den 1 augusti 1998.

3.4. Ändring av villkoren för beviljande av vuxenstudiepenning

För att åstadkomma ökad jämlikhet i utbildningshänseende vore det motiverat att rätten till högre studiestöd inte var beroende enbart av ålder, utan att även inkomstbortfall för den sökande skulle utgöra grund för ett förhöjt stöd. Utgångspunkten för det s.k. utbildningsgarantisystemet som för närvarande är föremål för utredarnas arbete är att ett villkor för att få högre stöd skall vara att den sökande har förvärvsarbete bakom sig och att han går miste om inkomst. För den som inte kommer från arbetslivet är redan normal studiepenning ett tillräckligt stöd. Av denna anledning och för att delvis kunna finansiera höjningen av studiepenningen för 19-åringar föreslås att den skall ha rätt till vuxenstudiepenning som har rätt till studieledighet enligt lagen om studieledighet eller som på annat sätt visar att han varit verksam i arbetslivet innan studierna inleddes.

4. Propositionens verkningar

Statsekonomiska verkningar

Intagningen till de medicinska fakulteterna är ca 300 studerande per år. Om 1/3 av dem i praktiken får maximitiden för studiestöd förlängd med 10 månader, innebär detta på årsnivå tilläggskostnader på 1 miljon mark i

studiestödsutgifterna. För hösten 1997 beräknas tilläggutgifterna uppgå till mindre än 0,5 miljoner mark. I fråga om ovanliga språk beräknas förlängningen årligen gälla några tiotals studerande och skulle på årsnivå innebära en utgift på högst 0,5 miljoner mark. Förlängningen av studiestödtiden för medicine licentiatexamen och för examina i ovanliga språk skulle alltså sammanlagt medföra kostnader på högst 1,5 miljoner mark per år.

Eftersom maximitiden för studiestöd i allmänhet anses räcka till för avläggande av grundexamen kommer antalet studerande som omfattas av studiestöd enligt prövning att vara få. Det är svårt att uppskatta ett exakt antal. Att studiestödssiderna förlängs enligt prövning medför inbesparingar i utgifterna för utkomststöd. När dessutom antalet studerande som är berättigade till sju läsårs maximitid enligt lagen om studiestöd från 1972 samtidigt minskar, stiger inte utgifterna för studiestöd från det nuvarande till följd av förändringarna. Propositionen understöder också utvecklingen av studiestödet som studerandenas primära stödform och främjar sammanjämkningen av stödsystemen.

Antalet studerande som fyllt 19 år och bor någon annanstans än hos föräldrarna är ca 16 000, av vilka 8 000 studerar vid högskolor och resten i yrkesutbildning. Højningen ökar anslagsbehovet under moment 29.39.55 Studiepenning med ca 20 miljoner mark år 1997 och senare på årsnivå med ca 45 miljoner mark. Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997. Antalet personer under 20 år som får utkomststöd har ökat kraftigt under de senaste åren. Propositionen antas minska de ungas användning av utkomststöd.

Ändringen av villkoren för vuxenstudiepenningen på så sätt att de som har rätt till högre stöd skall kunna uppvisa tidigare förvärvsarbete beräknas då den genomförs den 1 augusti 1997 minska anslagsbehovet under moment 29.39.56 Studiepenning för vuxenstudier med ca 4 miljoner mark år 1997 och med ca 8 miljoner mark på årsnivå. Uppskattningsvis ca 2 500 studerande börjar omfattas av normal studiepenningen och ca 100—200 personer inleder inte längre studier efter reformen. Dessutom beräknas antalet mottagare av vuxenstudiepenning minska så att användningen av vuxenstudiepenningen på årsnivå sjunker med sammanlagt ca 20 miljoner mark.

Verkningar på studerandenas ekonomi

Avsikten med förslaget att förlänga maximitiden för studiestöd är att studerandena skall kunna slutföra sina studier med hjälp av studiestödet. Om finansieringen upphör under studierna innebär detta att studeranden får svårt att slutföra studierna och att andra system för utkomstskydd används i ökad omfattning.

De förslag som gäller yrkeshögskolestudier ökar jämlikheten bland studerande som avlägger samma examen.

Højningen av studiepenningen för 19-åringar som bor självständigt ökar studiepenningen per månad för en 19-årig studerande från 750 mark till 1 540 mark i högskolor och från 500 mark till 1 270 per månad i andra läroanstalter. Højningen i genomsnitt minskas av att sänkta studiepenningar har kunnat höjas i de fall då studerandens föräldrar har mycket små inkomster. Efter reformen skall en 19-årig studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar i allmänhet inte kunna få utkomststöd utöver studiestödet. Reformen kan anses öka de ungas vilja att söka sig till utbildning och förbättra de ekonomiska möjligheterna för detta.

5. Beredningen av propositionen

Beredningsskeden och beredningsmaterial

I sitt svar på regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om studiestöd (RP 121/1995 rd) förutspåtte riksdagen bl.a. att de utbildningspolitiska och ekonomiska verkningarna av 20-årsåldersgränsen för fullt studiestöd i fråga om studerande som bor hemma skall utredas och att denna konstgjorda gräns skall avskaffas så snart det statsekonomiskt är möjligt. Riksdagen har också i olika sammanhang tagit ställning till tillräckligheten i maximitiden för studiestöd för högskolestuderande.

En av undervisningsministeriet tillsatt arbetsgrupp har bl.a. utrett behovet att utveckla de stadganden som gäller maximitiden för studiestöd för högskolestuderande. Arbetsgruppen framlade sitt förslag den 7 juni 1996 (Maximitiden för studiestöd för högskolestuderande och inkomstprövning vid studiestöd: Promemorior av undervisnings-

ministeriets arbetsgrupper 1996:27). I promemorian förslås att det görs justeringar i stadgandena om maximitiden för högre högskoleexamen, att den tid som berättigar till studiestöd för examina vid temporära yrkeshögskolor skall bestämmas på samma grunder som i ordinarie yrkeshögskolor, att de stödmånader som använts i temporära yrkeshögskolor skall beaktas i stödmånaderna för högskolestudier och att det inrättas studiestödsnämnder i de temporära yrkeshögskolorna.

Höjningen av nivån på studiepenningen för studerande under 20 år har utretts bl.a. i en arbetsgrupp vid social- och hälsovårdsministeriet. Den hade till uppgift att lägga fram ett förslag till sammanjämkning av arbetsmarknadsstödet, utkomststödet och studiestödet så att de bildar ett mer logiskt miniskydd. Arbetsgruppen överlämnade sin promemoria i december 1995 (Promemoria av arbetsgruppen för sammanjämkning av utkomststödet, studiestödet och arbetsmarknadsstödet; promemorior av social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupper 1995:24). Arbetsgruppen konstaterade att nivån på den sänkta studiepenningen för studerande under 20 år är problematisk både jämfört med utkomststödet vid en passiv livssituation och utbildningspolitiskt eftersom åldersgränsen

kan medföra att de unga skjuter upp tidpunkten för att söka till utbildning eller att det knappa stödet gör det svårt att studera effektivt. Förslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet till den del det gäller höjningen av studiepenningen för 19-åriga studerande som bor någon annanstans än hos föräldrarna till samma nivå som studiepenningen för studerande som fyllt 20 år och ändringen av grunderna för beviljande av vuxenstudiepenning.

Remissutlåtanden

Utlåtanden om den av undervisningsministeriet tillsatta arbetsgruppens promemoria har begärts av finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, högskolorna, yrkeshögskolorna, folkpensionsanstalten och de viktigaste studentorganisationerna. I utlåtandena förhöll man sig i regel positivt till arbetsgruppens förslag. De synpunkter som fördes fram i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

Ett utlåtande om ändringen av grunderna för beviljande av vuxenstudiepenning har begärts av de utredare som undersöker utbildningsgarantin. Utredarna ansåg det inte vara möjligt att ta ställning till föreslagen eftersom utredningsarbetet nyss påbörjats.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

7 §. *Tidsbegränsningar.* Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att undervisningsministeriet skall kunna besluta om sådana examina och utbildningsprogram för vilka maximitiden kan förlängas på grund av den specialt stora arbetsmängd de kräver. Samtidigt föreslås att studier vid en temporär yrkeshögskola vid tillämpning av detta moment skall jämföras med högskolestudier. Till följd av denna ändring kan samma stadganden tillämpas på maximitiderna för studiestöd i fråga om examina i ordinarie och temporära yrkeshögskolor. De stödmånader som använts för avläggande av examina i dessa läroanstalter skall på samma sätt beaktas som stödmånader för högskolestudier.

7 a §. *Förlängning av maximitiden för studiestöd för en högre högskoleexamen.* Det föreslås att det fogas ett nytt stadgande till lagen där det stadgas om förlängning av den maximitid för studiestöd som fastställts för en högre högskoleexamen i det fall när studierna fördröjts på grund av sjukdom som avsevärt inverkat på framgången i studierna eller av något annat synnerligen vägande skäl. I paragrafen föreslås att stöd efter det att maximitiden på 55 månader överskridits ytterligare kan beviljas för högst nio månader. Ett villkor är vidare att examen skall kunna slutföras under ett läsår. Enligt förslaget skall undervisningsministeriet utfärda närmare föreskrifter om tillämpningen av paragrafen. Avsikten är att genom beslut av undervisningsministeriet närmare stadga om vad som kan anses vara synnerligen vägande skäl. Sådana kan t.ex. vara ett sjukt barn eller någon annan sjuk anhörig i det fall när studerandena varit tvungna att delta i vården av den sjuka.

7 b §. *Förbrukning av stödtiden.* För klarhets skull föreslås ett nytt stadgande om när stödtiden anses vara förbrukad. Stadgandet är mycket nödvändigt i fråga om högskolestudier för vilka en särskild maximitid fastställts. En stödmånad skall anses vara

förbrukad när betalningsmånaden för studiepenningen eller vuxenstudiepenningen gått ut. Återkrav eller frivillig återbetalning av studiepenningen eller vuxenstudiepenningen som inträffat senare återinför stödmånaden endast om återkravet beror på felaktig utbetalning eller av retroaktiv betalning av en sådan förmån som avses i 6 §. Folkpensionsanstalten kan utfärda närmare anvisningar om tillämpningen av paragrafen.

9 §. *Studiestödsnämnderna.* Det föreslås att paragrafen ändras så att studiestödsnämnder skall inrättas också i de temporära yrkeshögskolorna. Det är nödvändigt att studiestödsnämnder inrättas eftersom man enligt förslaget skall övergå till ett liknande förfarande när det gäller att följa hur studierna framskrider som i högskolorna, där en studiestödsnämnd följer studieframgången och kan inställa studiestödet om studierna inte avancerar.

11 §. *Studiepenningens belopp.* Det föreslås att paragrafen ändras så att åldersgränsen i 1 mom. 2 och 3 punkten ändras från tidigare 20 år till 19 år. Även ordalydelsen i 5 mom. revideras så att ändringen i åldersgränsen beaktas. Avsikten med propositionen är att höja nivån på studiepenningen för studerande som har fyllt 19 år och bor någon annanstans än hos föräldrarna.

12 §. *Beviljande av vuxenstudiepenning.* Det föreslås att paragrafen ändras så att vuxenstudiepenning endast beviljas personer som utöver de nuvarande villkoren fyller villkoret att ha förvärvsarbetat i minst ett års tid innan studierna inleddes, varvid det inte längre skall vara möjligt att få vuxenstudiestöd enbart på basis av ålder. Stödet skall bestämmas enligt personens förtjänstnivå.

15 §. *Statsborgen för studielån.* Det föreslås att paragrafen ändras så att en studerande som inte är berättigad till studiepenning på grund av lön för studier, dagpenning eller ett stipendium avsett för att trygga utkomsten enligt lagens 20 §, för vilka behovsprövningen är strängare än för annan inkomst, ändå skall kunna beviljas statsborgen för studielån. I samband med tillämp-

ningen av 20 § har studiepenningen beviljats till lägre belopp för att statsborgen skall kunna beviljas. Genom beslut av folkpensionsanstalten har studiepenningen i dessa fall fastställts till 50 mark i månaden. Stödmånaderna för en högskolestuderande anses förbrukade när studiestöd lyfts, även om studiepenningens belopp i detta fall är väldigt litet.

20 §. *Beaktande av vissa förmåner.* Det föreslås att paragrafen ändras så att ansökan om studiepenning även kan avslås på basis av de förmåner som avses där och inte bara sänkas såsom för närvarande. Avsikten är att praktiktiden för t.ex. en högskolestuderande i avlönad praktik inte skall förbruka stödmånaderna alls även om studeranden lyfter studielån under praktikmånaderna.

Ändringen hänför sig till förslaget till ändring av 15 §.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 1997.

De stödmånader som använts för en examen vid en temporär yrkeshögskola skall beaktas i maximitiden för studiestöd för högskolestudier och 9, 11 och 12 §§ skall tillämpas fr.o.m. den 1 augusti 1997.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/94) 7 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 1 och 5 mom., 15 § 1 mom. och 20 §, av dessa lagrum 11 § 1 och 5 mom. sådana de lyder i lag av den 30 juni 1995 (940/95), samt fogas till lagen nya 7 a och 7 b §§ och till 12 § ett nytt 2 mom.. varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. och det nuvarande 4 mom. blir 5 mom. som följer:

7 §

Tidsbegränsningar

Studiestöd för högskolestudier kan fås för högst 70 månader. För avläggande av en högre högskoleexamen kan studiestöd dock fås för högst 55 månader. För en högre högskoleexamen eller ett utbildningsprogram som förutsätter en speciellt omfattande arbetsinsats kan maximitiden för studiestöd förlängas genom beslut av undervisningsministeriet. Undervisningsministeriet fastställer den maximitid som berättigar till studiestöd för utbildning som är kortare än för avläggande av högre högskoleexamen. Med högskolestudier jämföras vid tillämpning av detta moment även studier vid en sådan temporär yrkeshögskola som avses i 3 § lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor (391/91). Genom förordning stadgas om maximitiden för det studiestöd som beviljas för högskoleexamen som avläggs utomlands.

7 a §

Förlängning av maximitiden för studiestöd för en högre högskoleexamen

En studerande som har fått studiestöd under den maximitid som fastställts för avläggande av en högre högskoleexamen kan beviljas studiestöd för den återstående tiden av studierna, dock högst för nio månader. Ett villkor är att studeranden visar att studierna

fördröjts på grund av sjukdom som avsevärt inverkat på framgången i studierna eller av något annat synnerligen vägande skäl. Förlängd tid kan dock beviljas endast i det fall att studier på heltid under högst ett läsår anses vara en förutsättning för avläggande av examen.

Stöd enligt denna paragraf beviljas inte studerande som redan har beviljats studiestöd under 70 månader.

Undervisningsministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna paragraf.

7 b §

Förbrukning av stödtiden

En stödmånad anses förbrukad när betalningsmånaden för studiepenningen eller vuxenstudiepenningen har gått ut. Återkrav eller frivillig återbetalning av studiepenningen eller vuxenstudiepenningen medför inte att en stödmånad återinförs, om inte återkravet föranleds av felaktig utbetalning eller av retroaktiv betalning av en sådan förmån som avses i 6 §.

Folkpensionsanstalten kan meddela närmare anvisningar om tillämpningen av denna paragraf.

9 §

Studiestödsnämnderna

Vid en högskola och vid en sådan temporär yrkeshögskola som avses i lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och

med yrkeshögskolor finns en studiestödsnämnd. Flera högskolor kan ha en gemensam studiestödsnämnd, om så stadgas genom förordning. Om studiestödsnämnderna stadgas närmare genom förordning. Studiestödsnämnderna har till uppgift att

1) för varje examen fastställa de allmänna grunderna för bedömning av om studierna kan anses som heltidsstudier och av framgången i studierna vid läroanstalten i fråga, samt

2) i fråga om en enskild studerande antingen på eget initiativ eller på begäran av folkpensionsanstalten eller den studerande till folkpensionsanstalten avge utlåtande om huruvida han uppfyller de villkor som avses i 1 punkten.

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 17—22 §§ är studiepenningen

1) för en studerande som bor hos sina föräldrar och är yngre än 20 år 230 mark per månad i högskolor och 130 mark per månad i andra läroanstalter samt för en studerande som har fyllt 20 år 630 mark per månad i högskolor och 380 mark per månad i andra läroanstalter,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar och är yngre än 19 år 750 mark per månad i högskolor och 500 mark per månad i andra läroanstalter, samt

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar och har fyllt 19 år eller är gift eller underhållsskyldig 1 540 mark per månad i högskolor och 1 270 mark per månad i andra läroanstalter.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten uppkommer i början av den kalendermånad då stödtagaren uppnår den ålder som anges i respektive punkt.

12 §

Beviljande av vuxenstudiepenning

Utöver vad som stadgas i 1 mom. skall den studerande uppfylla något av följande

villkor:

1) den studerande är studieledig enligt lagen om studieledighet (273/79) eller på annat sätt ledig utan lön från ett arbets- eller tjänsteförhållande som varat minst ett år omedelbart innan sutiderna inleds, eller

2) den studerande har arbetat som självständig företagare minst ett år omedelbart innan studierna inleds, eller

3) den studerandes arbets- eller tjänsteförhållande har upphört högst 12 månader innan studierna inleds och han får arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) innan studierna inleds. Dessutom skall den studerande innan arbetslösheten börjar ha stått i arbets- eller tjänsteförhållande eller arbetat som självständig företagare i minst ett års tid.

15 §

Statsborgen för studielån

Statsborgen för studielån beviljas studerande som får studiepenning eller vuxenstudiepenning enligt denna lag. En studerande som på grund av sådana inkomster som avses i 20 § inte får studiepenning, kan dock beviljas statsborgen för studielån. Om rätten att lyfta lån som beviljas på grundval av statsborgen stadgas genom förordning.

20 §

Beaktande av vissa förmåner

Om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning eller ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenning, kan studiepenningen sänkas eller ansökan om studiepenning avslås så som folkpensionsanstalten bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1997.

De stödmånader som använts för studier vid en sådan temporär yrkeshögskola som avses i lagen om försök med studier på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor jämsställs dock med högskolestudier och lagens 9, 11 och 12 §§ tillämpas från den 1 augusti 1997.

En studerande som har beviljats vuxenstudiepenning med de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft och som inte skulle vara berättigad till vuxenstudiepenning med stöd av stadgandena i denna lag, kan beviljas vuxenstudiepenning enligt de

stadganden som gällde innan denna lag trädde i kraft så att den maximitid som anges i 7 § 4 mom. inte överskrids.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 4 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Claes Andersson

Lag

on ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/94) 7 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 1 och 5 mom., 15 § 1 mom. och 20 §,

av dessa lagrum 11 § 1 och 5 mom. sådana de lyder i lag av den 30 juni 1995 (940/95), samt

fogas till lagen nya 7 a och 7 b §§ och till 12 § ett nytt 2 mom.. varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. och det nuvarande 4 mom. blir 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Tidsbegränsningar

 Studiestöd för högskolestudier kan fås för högst 70 månader. För avläggande av en högre högskoleexamen kan studiestöd dock fås för högst 55 månader. Undervisningsministeriet fastställer den maximitid som berättigar till studiestöd för utbildning som är kortare än för avläggande av högre högskoleexamen. Genom förordning stadgas om maximitiden för det studiestöd som beviljas för högskoleexamen som avläggs utomlands.

 Studiestöd för högskolestudier kan fås för högst 70 månader. För avläggande av en högre högskoleexamen kan studiestöd dock fås för högst 55 månader. *För en högre högskoleexamen eller ett utbildningsprogram som förutsätter en speciellt omfattande arbetsinsats kan maximitiden för studiestöd förlängas genom beslut av undervisningsministeriet.* Undervisningsministeriet fastställer den maximitid som berättigar till studiestöd för utbildning som är kortare än för avläggande av högre högskoleexamen. *Med högskolestudier jämsställs vid tillämpning av detta moment även studier vid en sådan temporär yrkeshögskola som avses i 3 § lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor (391/91).* Genom förordning stadgas om maximitiden för det studiestöd som beviljas för högskoleexamen som avläggs utomlands.

7 a §

Förlängning av maximitiden för studiestöd för en högre högskoleexamen

En studerande som har fått studiestöd under den maximitid som fastställts för avläggande av en högre högskoleexamen kan beviljas studiestöd för den återstående tiden av

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

studierna, dock högst för nio månader. Ett villkor är att studeranden visar att studierna fördröjts på grund av sjukdom som avsevärt inverkat på framgången i studierna eller av något annat synnerligen vägande skäl. Förlängd tid kan dock beviljas endast i det fall att studier på heltid under högst ett läsår anses vara en förutsättning för avläggande av examen.

Stöd enligt denna paragraf beviljas inte studerande som redan har beviljats studies-töd under 70 månader.

Undervisningsministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna paragraf.

7 b §

Förbrukning av stödtiden

En stödmånad anses förbrukad när betalningsmånaden för studiepenningen eller vuxenstudiepenningen har gått ut. Återkrav eller frivillig återbetalning av studiepenningen eller vuxenstudiepenningen medför inte att en stödmånad återinförs, om inte återkravet föranleds av felaktig utbetalning eller av retroaktiv betalning av en sådan förmån som avses i 6 §.

Folkpensionsanstalten kan meddela närmare anvisningar om tillämpningen av denna paragraf.

9 §

Studiestödsnämnderna

Vid en högskola finns en studiestödsnämnd. Flera högskolor kan ha en gemensam studiestödsnämnd, om så stadgas genom förordning. Om studiestödsnämnderna stadgas närmare genom förordning. Studies-tödsnämnderna har till uppgift att

1) för varje examen fastställa de allmänna grunderna för bedömning av om studierna kan anses som heltidsstudier och av framgången i studierna vid läroanstalten i fråga, samt

2) i fråga om en enskild studerande an-

9 §

Studiestödsnämnderna

Vid en högskola och vid en sådan temporär yrkeshögskola som avses i lagen om försök med utbildning på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor finns en studiestödsnämnd. Flera högskolor kan ha en gemensam studiestödsnämnd, om så stadgas genom förordning. Om studiestödsnämnderna stadgas närmare genom förordning. Studiestödsnämnderna har till uppgift att

1) för varje examen fastställa de allmänna grunderna för bedömning av om studierna kan anses som heltidsstudier och av framgången i studierna vid läroanstalten i fråga, samt

2) i fråga om en enskild studerande

Gällande lydelse

tingen på eget initiativ eller på begäran av folkpensionsanstalten eller den studerande till folkpensionsanstalten avge utlåtande om huruvida han uppfyller de villkor som avses i 1 punkten.

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 17—22 §§ är studiepenningen

1) för en studerande som bor hos sina föräldrar och är yngre än 20 år 230 mark per månad i högskolor och 130 mark per månad i andra läroanstalter samt för en studerande som har fyllt 20 år 630 mark per månad i högskolor och 380 mark per månad i andra läroanstalter,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar och är yngre än 20 år 750 mark per månad i högskolor och 500 mark per månad i andra läroanstalter, samt

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar och har fyllt 20 år eller är gift eller underhållsskyldig 1 540 mark per månad i högskolor och 1 270 mark per månad i andra läroanstalter.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten uppkommer i början av den kalendermånad då stödtagaren fyller 20 år.

Föreslagen lydelse

antingen på eget initiativ eller på begäran av folkpensionsanstalten eller den studerande till folkpensionsanstalten avge utlåtande om huruvida han uppfyller de villkor som avses i 1 punkten.

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 17—22 §§ är studiepenningen

1) för en studerande som bor hos sina föräldrar och är yngre än 20 år 230 mark per månad i högskolor och 130 mark per månad i andra läroanstalter samt för en studerande som har fyllt 20 år 630 mark per månad i högskolor och 380 mark per månad i andra läroanstalter,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar och är yngre än 19 år 750 mark per månad i högskolor och 500 mark per månad i andra läroanstalter, samt

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sina föräldrar och har fyllt 19 år eller är gift eller underhållsskyldig 1 540 mark per månad i högskolor och 1 270 mark per månad i andra läroanstalter.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten uppkommer i början av den kalendermånad då stödtagaren uppnår *den ålder som anges i respektive punkt.*

12 §

Beviljande av vuxenstudiepenning

Utöver vad som stadgas i 1 mom. skall den studerande uppfylla något av följande villkor:

1) den studerande är studieledig enligt lagen om studieledighet (273/79) eller på annat sätt ledig utan lön från ett arbets- eller tjänsteförhållande som varat minst ett år omedelbart innan sutiderna inleds, eller

2) den studerande har arbetat som självständig företagare minst ett år omedelbart

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

innan studierna inleds, eller

3) den studerandes arbets- eller tjänsteförhållande har upphört högst 12 månader innan studierna inleds och han får arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) innan studierna inleds. Dessutom skall den studerande innan arbetslösheten börjar ha stått i arbets- eller tjänsteförhållande eller arbetat som självständig företagare i minst ett års tid.

15 §

Statsborgen för studielån

Statsborgen för studielån beviljas studerande som får studiepenning eller vuxenstudiepenning enligt denna lag. Om rätten att lyfta lån som beviljas på grundval av statsborgen stadgas genom förordning.

15 §

Statsborgen för studielån

Statsborgen för studielån beviljas studerande som får studiepenning eller vuxenstudiepenning enligt denna lag. *En studerande som på grund av sådana inkomster som avses i 20 § inte får studiepenning, kan dock beviljas statsborgen för studielån.* Om rätten att lyfta lån som beviljas på grundval av statsborgen stadgas genom förordning.

20 §

Beaktande av vissa förmåner

Om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning eller ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenning, kan studiepenningen sänkas så som folkpensionsanstalten bestämmer.

20 §

Beaktande av vissa förmåner

Om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning eller ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenning, kan studiepenningen sänkas eller *ansökan om studiepenning avslås* så som folkpensionsanstalten bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1997.

De stödmånader som använts för studier vid en sådan temporär yrkeshögskola som avses i lagen om försök med studier på ungdomsstadiet och med yrkeshögskolor jämställs dock med högskolestudier och lagens 9, 11 och 12 §§ tillämpas från den 1 augusti 1997.

En studerande som har beviljats vuxenstudiepenning med de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft och som inte skulle vara berättigad till vuxenstudiepenning med stöd av stadgandena i denna lag,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kan beviljas vuxenstudiepenning enligt de stadganden som gällde innan denna lag trädde i kraft så att den maximitid som anges i 7 § 4 mom. inte överskrids.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.
